ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙ
Ε. Κ. ΜΟΝΤΡΕΑΛ

ΧοροΓραφήματα

Μηνιαίο ενημερωτικό φυλλάδιο

Τεύχος # 4

Μόντρεαλ : Φλεβάρης 2009

COMMUNAUTÉ HELLÉNIQUE DE MONTRÉAL
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΣ ΜΟΝΤΡΕΑΛ
1906-2006

Αγαπητοί αναγνώστες από σήμερα τα Χορογραφήματα με χαρά φιλοξενούν μια νέα στήλη με θέμα **«Γνωρίζουμε την Ιστορία μας !...;»** Την επιμέλεια της στήλης έχει ο εκλεκτός μας συνεργάτης από την Ελλάδα **Ταξίαρχος Σπυρίδων Α. Γεραμάνης** . Στόχος μας είναι μαζί με τις Λαογραφικές πληροφορίες να δώσουμε στους αναγνώστες μας και κυρίως στα νέα παιδιά και Ιστορικές πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την κατανόηση και ολοκλήρωση της πολιτιστικής τους ταυτότητας .

« Έχουμε ιερή υποχρέωση να παραδώσουμε στη νέα γενιά την γλωσσική, την εθνική και την πνευματική μας παράδοση, με όλο το πλέγμα των ηθικών αξιών.... Δίνοντας στα παιδιά μας γνώσεις για την εθνική μας κληρονομιά, αποκτούν το ισχυρότερο εφόδιο για τις απαιτήσεις των ημερών μας. Την πολιτιστική τους ταυτότητα... »

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Ο Ταξίαρχος Σπυρίδων Α. Γεραμάνης γεννήθηκε στην Αθήνα το 1949, από Στρατιωτική οικογένεια, αφού ο πατέρας του Αθανάσιος ήταν Αντιστράτηγος. Εισήλθε στη Στρατιωτική Σχολή Ευελπίδων το 1968, απ' όπου εξήλθε Ανθυπολοχαγός Πεζικού το 1972.

Το 1975 παντρεύτηκε τη Μαρία και απέκτησε δυο παιδιά, τον Αθανάσιο και την Ειρήνη. Έχει εκπαιδευτεί σε όλα τα σχολεία του όπλου του στην Ελλάδα και του ΝΑΤΟ στη Γερμανία, έχει τιμηθεί με όλα τα προβλεπόμενα παράσημα και μετάλλια ανάλογα με τον βαθμό του και υπηρετήσει σε μονάδες καθώς και στο ΓΕΕΘΑ και ΓΕΣ. Το 1994 αποστρατεύτηκε μετά από αίτησή του, με τον βαθμό του Συνταγματάρχη, για να επανέλθει στην ενέργεια το 2004 και να τοποθετηθεί στο Πολεμικό Μουσείο Αθηνών, όπου προήχθη σε Ταξίαρχο. Μιλάει αγγλικά, γερμανικά και γαλλικά, έχει συγγράψει δυο βιβλία, για τον Μέγα Αλέξανδρο και το Βυζάντιο, και αρθρογραφεί σε στρατιωτικά περιοδικά.

(Ανοιχτή Επιστολή)

Αγαπητοί Συμπατριώτες Έλληνες,

Σας εύχομαι ολόψυχα ΓΙΑ ΤΟ 2009 ΕΥΤΥΧΙΑ, ΧΑΡΑ, ΕΙΡΗΝΗ, ΤΥΧΗ ΚΑΙ ΠΡΟΚΟΠΗ.

Είχα την τύχη το 2006 να επισκεφτώ, με την ευκαιρία του εορτασμού των 100 χρόνων από την ίδρυση της Κοινότητάς σας, την όμορφη δεύτερη πατρίδα σας, το Μόντρεαλ, όπου οργάνωσα, σαν εκπρόσωπος του Πολεμικού Μουσείου Αθηνών, έκθεση με θέμα το έπος του 1940 στις εγκαταστάσεις της Κοινότητάς σας. Τότε διαπίστωσα το υψηλό πατριωτικό σας αίσθημα ενώ με συγκλόνισε το γεγονός ότι όλοι αποκαλείτε την Ελλάδα ΠΑΤΡΙΔΑ και ότι τα παιδιά σας χορεύουν τους ελληνικούς χορούς καλύτερα από τα εδώ παιδιά. Παράλληλα είδα ότι οι μεγάλοι δίψαγαν για τις αναμνήσεις αλλά και οι νέοι για μάθηση. Αποφάσισα λοιπόν να βοηθήσω στον κορεσμό της δίψας των νέων και των μεγαλυτέρων, παρουσιάζοντας μέσα από τις γραμμές των ΧΟΡΟΓΡΑΦΗΜΑΤΩΝ, με τη σύμφωνη γνώμη και μετά από την ευγενική παραχώρηση του αξιότιμου εκδότη τους κ. Τζώτζη, της μηνιαίας στήλης με τίτλο «**Γνωρίζουμε την ιστορία μας!...;** », που είναι μια επιλογή ιστορικών γεγονότων της πατρίδας μας, καθώς και μικρή ανάπτυξη ενός από αυτά.

Περιεχόμενα της έκδοσης:

- Παραδοσιακή Ενδυμασία : Οι Ανδρικές φορεσιές	2
- Γνωρίζουμε την Ιστορία μας ; - Μηνολόγιο : Ιανουάριος – Φεβρουάριος	3
- Η Ιστορία της Παπαλάμπραινας - Μουσικά Όργανα : Το Τουμπελέκι	4
- Εάλω η πόλις - Γ Σεφέρης	5
- Φεβρουάριος : Τα Λαογραφικά - Έθιμο : Η μονοήμερη κλωστή	6
Έθιμα και Γιορτές : - Η κυρα Σαρακοστή - Ο Άγιος Κασσιανός - Αποκριές	7
- Μπούλες και Γενίτσαροι - Ο Χορός στην Αρχαία Ελλάδα	8
17 Γενάρη – Φωτογραφίες από την εκδήλωση των παιδικών χορευτικών ομάδων	9

ΧΟΡΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Εκδίδεται κάθε μήνα από το **Λαογραφικό Εργαστήρι** του **Π**ολιτιστικού **Ι**δρύματος της **Ε. Κ. Μ**όντρεαλ

Υπεύθυνος :
Δ. Τζώτζης

Τηλέφωνο **(514) 738 - 2421 εσωτερικό 116**

Και μη ξεχνάτε :
Το φυλλάδιο μας εκδίδεται τυπωμένο σε συνέχειες από την παροικιακή μας εφημερίδα :
ΤΑ ΝΕΑ
Μια ευγενική προσφορά των εκδοτών
Γιώργου Γκιούσμα
Γιώργου Μπακογιάννη

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΗ ΕΝΔΥΜΑΣΙΑ : *Οι αντρικές φορεσιές στον Ελλαδικό χώρο*

... Συνέχεια ... Οι ελληνικές αντρικές τοπικές φορεσιές είναι αυστηρές στο χρώμα και λιτές στη διακόσμηση, έτσι ώστε το βασικό τους σχήμα να μένει ξεκάθαρο.
Έρχονται σε πλήρη αντίθεση με τις γυναικείες φορεσιές, όπου τα τολμηρά χρώματα, η υπερβολική μερικές φορές διακόσμηση και τα πολλά εξαρτήματα μπερδεύουν την κυρίως γραμμή τους.
Όλες οι αντρικές φορεσιές του ελληνικού χώρου έχουν για εσώρουχα τη φανέλα και το σώβρακο και από καμιά δεν λείπει το πουκάμισο, που, αν και παρόμοιο στην κοπή με το γυναικείο, συνήθως είναι κοντό.
Αν παρατηρήσουμε τις αντρικές φορεσιές κατά μεγάλες γεωγραφικές περιοχές, θα δούμε ότι σε κάθε περιοχή χαρακτηρίζονται οπτικά από κάποιο ιδιαίτερο τμήμα τους: στη Θράκη επικρατεί το «πουτούρι», είδος σκουρόχρωμου μάλλινου παντελονιού, στη Μακεδονία το μαύρο «μπενεβρέκι», «πανωβράκι» ή «σαλβάρι», μάλλινο παντελόνι κι αυτό, και το «πουκάμισο» φορεμένο ως βασικό ένδυμα, ενώ οι Βλάχοι, οι Σαρακατσάνοι, οι κάτοικοι της περιοχής της Φλώρινας, οι Θεσσαλοί και οι Ηπειρώτες φορούν ένα είδος κοντού μάλλινου, αμάνικου πανωφοριού που συνήθως λέγεται «ντουλαμάς». Όπως στις γυναικείες φορεσιές, έτσι και στις αντρικές όλα τα παραπάνω ενδύματα συμπληρώνονται με διάφορα γιλέκα και ζακέτα, φορεμένα το ένα πάνω στο άλλο, που κουμπώνουν με διάφορους τρόπους, ώστε να μη κρύβει το ένα το άλλο στα σημεία που παρουσιάζουν διακοσμητικό ενδιαφέρον.
Τη μέση τη ζώνει κάποιο ζωνάρι ή ζώνη ή και τα δύο. Το χειμώνα φοριούνται πάνω από όλα διάφορα μανικωτά παλτά ή κάπες, που συχνά έχουν κουκούλα. Στα πόδια φοριούνται πλεχτές κάλτσες ή υφασμάτινες περικνημίδες, σε μήκος ανάλογο με το μήκος του εξωτερικού ενδύματος ή του παντελονιού.
Τα υποδήματα στους αγροτικούς και ποιμενικούς πληθυσμούς δεν διέφεραν ριζικά ανάμεσα σε άντρες και γυναίκες. Συχνά κατασκευάζονται πρόχειρα από τους ίδιους τους χωρικούς από χοιρόδερμα ή βοϊδόδερμα και έχουν ολόγυρα περαστά λουριά, που στη συνέχεια τυλίγονται για να στερεωθούν γύρω από τον αστράγαλο και τη γάμπα. Αγοραστά υποδήματα δίνονται κυρίως ως δώρα γάμου και μετά το 19^{ο} αι. διαφέρουν ριζικά τα αντρικά από τα γυναικεία. Τα πιο γνωστά υποδήματα στον ελληνικό χώρο είναι τα «τσαρούχια», που το αρχικό τους όνομα ήταν «πίγγες». Τα τσαρούχια στην πιο εξελιγμένη τους μορφή έχουν μεγάλες φούντες και σόλες γεμάτες πρόκες και λέγονται «μαστορικά» ή «προκαδούρες».
Τα διάφορα κεφαλοκαλύμματα και τα κεφαλοδέματα στην περίοδο της Τουρκοκρατίας ήταν καθορισμένα από τους Τούρκους σαν διακριτικά γνωρίσματα. Όλα είχαν ως βάση ένα κόκκινο μαλακό σκούφο από πίλημα, το «φέσι».
Μετά την Απελευθέρωση τα κεφαλοκαλύμματα απλοποιήθηκαν. Στη Μακεδονία, την Ήπειρο και τη Θράκη καθιερώθηκε η μαύρη βελούδινη ή γούνινη αστραχάν τόκα, γνωστή επίσης με το όνομα «καλπάκι». Οι πιο γνωστοί νησιώτες δεν έπαψαν να φορούν φέσι και μετά την Απελευθέρωση. Όσοι το κατάργησαν, επειδή τους θύμιζε την περίοδο της σκλαβιάς, φόρεσαν διάφορα μαντίλια δεμένα γύρω από το κεφάλι με διάφορους τρόπους, όπως το κρητικό «σαρίκι».
Τα κοσμήματα που στολίζουν τις αντρικές φορεσιές είναι λίγα. Το πιο συνηθισμένο αντρικό στολίδι είναι το αργυρό φυλαχτό, το «χαϊμαλί». Στο βορειοελλαδικό χώρο και τα νησιά οι άντρες φορούν και χάντρινα κοσμήματα, που τους τα κατασκευάζουν οι γυναίκες τους.
Μετά τη βιομηχανική επανάσταση και τη σταδιακή εξομοίωση των τάξεων, τα αντρικά ρούχα απέκτησαν και στην Ελλάδα μια αυστηρή γραμμή, που μόλις τα τελευταία χρόνια τείνει να εκλείψει. Μετά τον Α΄ Παγκόσμιο Πόλεμο, μάλιστα, η δυτική μόδα και κυρίως οι στρατιωτικές στολές επιδρούν αποφασιστικά στην παραδοσιακή φορεσιά, όπως π.χ. στη Μακεδονία και την Κρήτη, όπου η κυλόττα του ιππικού αντικατέστησε την ντόπια βράκα.

« ΓΝΩΡΙΖΟΥΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΜΑΣ !...; » του ταξιάρχου Σπύρου Γεραμάνη

Ιστορικό μηνολόγιο : ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ

1/1822: Η Α' Εθνική Συνέλευση των επαναστατημένων Ελλήνων κηρύσσει στην Επίδαυρο την ανεξαρτησία της Ελλάδος και ψηφίζει το πρώτο Ελληνικό Σύνταγμα, γνωστό σαν «Προσωρινό Πολίτευμα» ή «Νόμος της Επιδαύρου».

1/1919: Μεταφέρεται με πλοία στην Οδησσό το πρώτο εκστρατευτικό σώμα, δύναμης 23.351 ανδρών, στη Μεσημβρινή Ρωσία, για την ενίσχυση των συμμάχων εναντίων των Ρώσων Ερυθρών (Μπολσεβίκων). Η Ελλάδα δέχθηκε να συμμετάσχει με το Α' Σώμα Στρατού (ΣΣ) και με μοίρα πολεμικών πλοίων στην εκστρατεία στη Νότια Ρωσία, για ν' αποσπάσει τη συγκατάθεσή των συμμάχων να στείλει δικά της στρατεύματα στη Μικρά Ασία (Σμύρνη) και να εξασφαλίσει τα δίκαια του εκεί αλύτρωτου Ελληνισμού.

5/1913: Ο Ελληνικός στόλος με ναύαρχο τον Παύλο Κουντουριώτη, που επιβαίνει στο θρυλικό θωρηκτό Αβέρωφ, καταναυμαχεί στη Λήμνο τον Τουρκικό.

6/1449: Στέφεται στον Μυστρά Αυτοκράτορας του Βυζαντίου ο Κωνσταντίνος ΙΑ' Παλαιολόγος, που ήταν ο τελευταίος Αυτοκράτορας της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας.

6/ 1828: Φθάνει στο Ναύπλιο, με αγγλικό πλοίο, ο πρώτος Κυβερνήτης της Ελλάδας Ιωάννης Καποδίστριας.

10/1941: Ο Ελληνικός Στρατός μετά από σφοδρό αγώνα, καταλαμβάνει την Κλεισούρα της Βορείου Ηπείρου.

11/532: Η αυτοκράτειρα Θεοδώρα με τον στρατηγό Βελισάριο καταστέλλουν τη στάση του «Νίκα».

15/1820: Ο Καποδίστριας δεν αποδέχεται την πρόταση των Φιλικών για να αναλάβει την ηγεσία της Φιλικής Εταιρείας.

25/1822: Δολοφονείται στο νησί της λίμνης των Ιωαννίνων ο Αλή Πασάς, από ανθρώπους του Σουλτάνου.

29/1897: Στη γενική συνέλευση των Κρητών στο Λασίθι κηρύσσεται η ένωση της Κρήτης με τη μητέρα Ελλάδα.

30/1833: Φτάνει στο Ναύπλιο η αγγλική φρεγάτα «Μαδαγασκάρη» με την οποία ταξίδευε ο νεαρός βασιλιάς Όθωνας και η βασιλική συνοδεία του. Η αποβίβαση του ορίστηκε στις 6 Φεβρουαρίου, για να γίνουν οι προετοιμασίες της υποδοχής.

Ιστορικό μηνολόγιο : ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ

1/1806: Τούρκοι πολιορκούν τους Κολοκοτρωναίους σε μοναστήρι της Δημητσάνας. Συλλαμβάνουν και σφάζουν όλους, εκτός από τον Θεόδωρο, που διέφυγε στα Ιόνια νησιά.

4/1943: Οι Γερμανοί εκτελούν τον αξιωματικό της Πολεμικής Αεροπορίας Κώστα Περρίκο, που ήταν επικεφαλής αντιστασιακής οργάνωσης.

7/1822: Ο Σουλτάνος παραχωρεί αμνηστία στους Αγιορείτες. Έληξε έτσι η επανάσταση στη Χαλκιδική.

10/1947: ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ: 21 έθνη, που πολέμησαν εναντίον του Άξονα, υπέγραψαν στο Παρίσι συνθήκη, σύμφωνα με την οποία η Αλβανία έγινε κράτος ανεξάρτητο, η Ελλάδα πήρε τα Δωδεκάνησα, η Βουλγαρία παραιτήθηκε από τις αξιώσεις της από την Ελλάδα, ενώ παρέμεινε για επίλυση το ζήτημα της Βόρειας Ηπείρου και της Κύπρου.

15/360: Εγκαινιάστηκε στην Κωνσταντινούπολη ο πρώτος ναός της Σοφίας του Θεού (Αγία Σοφία). Από τον άμβωνά του μίλησαν ο Γρηγόριος Ναζιανζηνός και ο Ιωάννης ο Χρυσόστομος.

16/1942: Ιδρύεται ο ΕΛΑΣ, που αποτελούσε την ένοπλη έκφραση του ΕΑΜ, και είχε καθαρά στρατιωτική οργάνωση.

19/1878: ΣΥΝΘΗΚΗ ΑΓΙΟΥ ΣΤΕΦΑΝΟΥ: Η Ρωσία και Τουρκία υπογράφουν τη συνθήκη, που δημιουργεί τη «Μεγάλη Βουλγαρία» και περιλάμβανε περιοχές της Μακεδονίας και της Θράκης. Καταργήθηκε αργότερα από τη Συνθήκη του Βερολίνου.

19/1959: ΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ: Η Ελλάδα, Μεγάλη Βρετανία και Τουρκία υπογράφουν στο Λονδίνο την τελική συνθήκη ίδρυσης του Κυπριακού κράτους, με την παρουσία Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων.

21/1913: ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ: Ο Εσσάτ Πασάς παραδίδει «άνευ όρων» στον διάδοχο Κωνσταντίνο, Αρχιστράτηγο του Ελληνικού Στρατού, τα Ιωάννινα μαζί με 1.000 Τούρκους αξιωματικούς, 32.000 στρατιώτες και 108 πυροβόλα. Ο Ελληνικός στρατός εισήλθε απελευθερωτής στην πόλη.

25/1833: Με Βασιλικό διάταγμα της αντιβασιλείας του Όθωνα καταργείται ο στρατός των άτακτων και συγκροτείται Ελληνικός Στρατός, που αποτελούνταν από Πεζικό, Ιππικό, Πυροβολικό και Μηχανικό.

27/1913: Απελευθερώνεται η Πρεμετή της Βόρειας Ηπείρου

27/1943: Πέθανε ο Εθνικός Ποιητής Κωστής Παλαμάς. Ο άλλος Εθνικός ποιητής Άγγελος Σικελιανός απήγγειλε στην κηδεία του το ποίημα: «Ηχείστε οι Σάλπιγγες…..οι σημαίες οι φοβερές στης Λευτεριάς ξεδιπλωθείτε τον αέρα» και το πλήθος, παρά την παρουσία των Γερμανών κατακτητών, έψαλλε τον Εθνικό Ύμνο.

Η Ιστορία της Παπαλάμπραινας

Ο παπα-Λάμπρος Ζέρβας ήταν εφημέριος στο χωριό Ρωμύρι της Πυλίας το 1860. **Ένας συγχωριανός του, που λεγόταν Σταύρος Φιτσιάλος, σκέφτηκε να συνεργαστεί με μία συμμορία για να τον ληστέψουν.** ο Φιτσάλος συνεννοήθηκε μαζί του προκειμένου να έρθουν στο Ρωμύρι και να κλέψουν την περιουσία του παπα-Λάμπρου. Δύο από τους κλέφτες πήγαν στο σπίτι του με το πρόσχημα ότι ενδιαφέρονταν να αγοράσουν ένα βόδι που πουλούσε ο παπάς, «ο οποίος όμως έλειπε στην Πύλο, όπου είχε πάει για να φέρει το παιδί του, που πήγαινε σχολείο εκεί. Ο παπάς γύρισε αργά στο Ρωμύρι χωρίς το παιδί, που έμεινε στην Πύλο. Έτσι οι ξένοι φιλοξενήθηκαν στο σπίτι του την νύχτα». Το βράδυ, όταν η οικογένεια είχε κοιμηθεί, οι δύο κλέφτες ειδοποίησαν και τους υπόλοιπους, που είχαν κρυφτεί την ημέρα έξω από το χωριό, και μπήκαν όλοι αθόρυβα στο σπίτι του παπά, οπότε άρχισαν να αρπάζουν ό,τι έβρισκαν. Χρήματα όμως δεν είχαν βρει, οπότε ξεκίνησαν να βασανίζουν τον παπά, προκειμένου να τους πει πού τα είχε κρύψει. Μια από τις κόρες του παπα-Λάμπρου, η Παναγιώτα, κατάφερε να κατέβει κρυφά στο κατώι και από ένα φεγγίτη άρχισε να φωνάζει, καλώντας σε βοήθεια. Το χωριό ξύπνησε και οι άντρες ανήσυχοι πήραν τα τουφέκια και άρχισαν να ρίχνουν, με αποτέλεσμα να φοβηθούν οι κλέφτες και να το βάλουν στα πόδια. Δύο από αυτούς, όμως, τραυματίστηκαν και, μάλιστα, ο ένας θανάσιμα. «εξαιτίας του θανάτου του κλέφτη έγινε μεγάλος ντόρος σε ολόκληρη την Πυλία και ένας χωριάτης έφτιαξε το τραγούδι, που ζει μέχρι τις ημέρες μας, με κάποιες παραλλαγές στους στίχους σε ορισμένες περιπτώσεις». Αυτό είναι το γεγονός στο οποίο αναφέρεται η χιλιοτραγουδισμένη «Παπαλάμπραινα», ωστόσο η ιστορία έχει και συνέχεια. Το παιδί που πήγαινε σχολείο στην Πύλο, ο Νικολάκης, μετά το δραματικό περιστατικό πήγε και έμεινε στην Αθήνα, στο σπίτι του δημάρχου Μπενάκη. Εκεί έκανε τις σπουδές του και όταν τελείωσε, ζήτησε να γίνει Αστυνομικός Διοικητής επαρχίας Πυλίας. Ίσως στο μυαλό του υπήρχε η σκέψη της εκδίκησης του Φιτσάλου, ο οποίος είχε πλέον γεράσει, αλλά φοβόταν μήπως οι Παπαλάμπροι κάνουν κακό στο γιο του . : «Ο Φιτσάλος, αφού τον παρακίνησε και ένας Μανιάτης, αποφάσισε να πάει στον Νικολάκη Παπαλάμπρο, να του ζητήσει συγνώμη και να του φιλήσει τα πόδια. Εκείνος όμως του είπε: "φύγε βρομόσκυλο, πήγες να μας ξεκληρίσεις και τώρα ζητάς συγνώμη". Μετά όμως το παιδί του Φιτσάλου απέκτησε το δικό του παιδί και κάλεσε τον Νικολάκη να το βαφτίσει. Έτσι έσβησε αυτή η βεντέτα».

Παπαλάμπραινα

Στου Παπαλά-
Παπαλάμπραινα
στου Παπαλάμπρου την αυλή
στου Παπαλάμπρου την αυλή
είναι μια μάζεψη πολλή.
Καν ο Παπάς-
Παπαλάμπραινα
καν ο παπάς είν' άρρωστος
καν η παπαδιά πεθαίνει
Παπαλάμπραινα καημένη.
Ούτ' ο παπάς-
Παπαλάμπραινα
ούτε ο παπάς είν' άρρωστος
ούτ' η παπαδιά πεθαίνει
Παπαλάμπραινα καημένη.

Οι κλέφτες τους
Παπαλάμπραινα
οι κλέφτες τους εγδύσανε
οι κλέφτες τους εγδύσανε
και τα λεφτά ζητήσανε.
Μια λυγερή-Παπαλάμπραινα
μια λυγερή εφώναξε
μια λυγερή εφώναξε
τους κλέφτες τους ετρομαξε.
Τρέξε Γιωργά-
Παπαλάμπραινα
Τρέξε, Γιωργάκη ξάδερφε
τρέξε, Γιωργάκη ξάδερφε
οι κλέφτες μας εκάψανε.

Τουμπελέκι

Το τουμπελέκι ή ταραμπούκα ή στάμνα συνοδεύει ρυθμικά διάφορα μελωδικά όργανα στην Βόρεια Ελλάδα (Μακεδονία , Θράκη) , στα νησιά του Αιγαίου και στη Μικρά Ασία .
Παίζετε με διάφορους τρόπους και τεχνικές και κτυπιέται με τα δύο χέρια ή σπάνια με δύο μικρά ξύλα .

Ταυτότητα οργάνου

Όνομα : τουμπελέκι , ταραμπούκα ,στάμνα
Κατηγορία : μεμβρανόφωνο
Τύπος : ηχείο σε σχήμα στάμνας με μια μεμβράνη
Υλικό : πηλός ή μέταλλο – δέρμα
Μέγεθος : ύψος 0,25 – 0,60 μ
Διάμετρος μεμβράνης : 0,12 – 0,30μ
Προέλευση : γνωστό από τους Βυζαντινούς χρόνους παίζετε κυρίως στη Μικρά Ασία , τη Θράκη και τα νησιά του Βορείου Αιγαίου
Ξέρετε ότι : συχνά στολίζουν τα τουμπελέκια με καθρεπτάκια , χάντρες και σχέδια . Μερικές φορές κρεμούν και κουδουνάκια είτε εσωτερικά ή γύρω από τη μεμβράνη

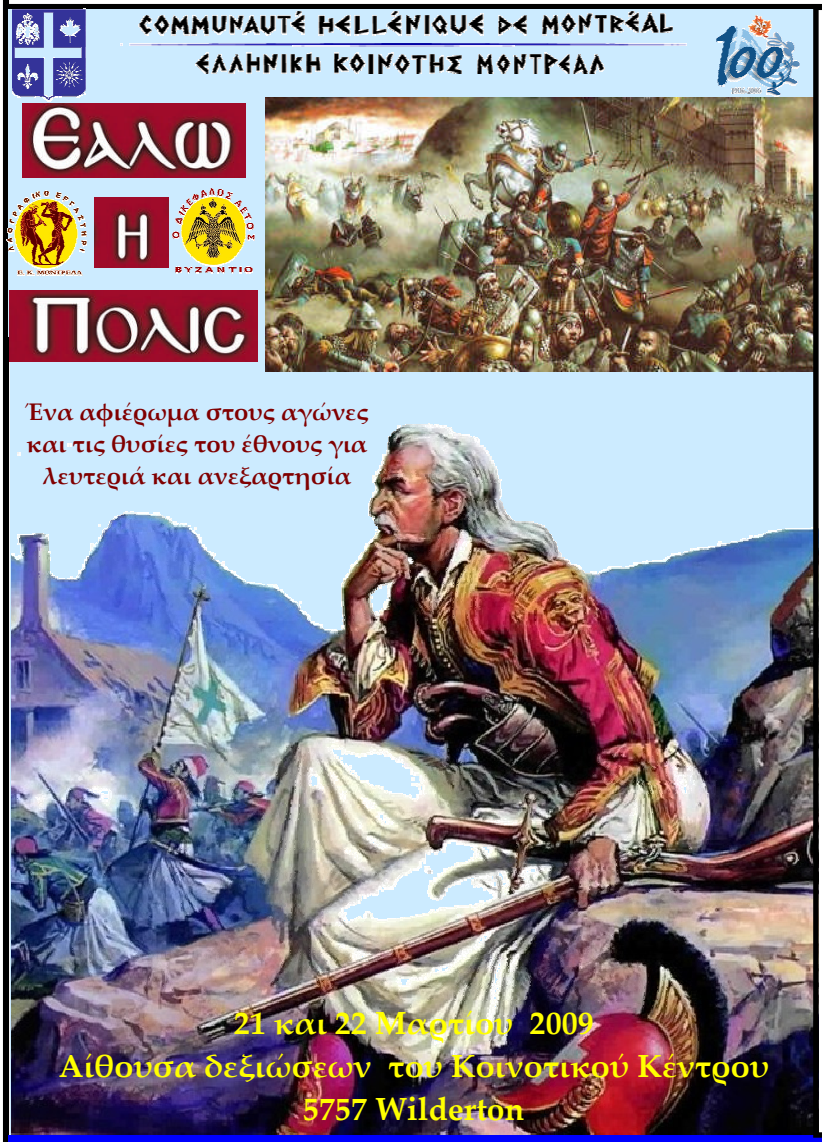

Το Λαογραφικό Εργαστήρι
του Πολιτιστικού Ιδρύματος
της Ελληνικής Κοινότητας Μόντρεαλ,
στα πλαίσια της διατήρησης και διάδοσης
της πολιτιστικής μας κληρονομιάς και
τιμώντας την επέτειο της Εθνικής μας
παλιγγενεσίας παρουσιάζει :

« Έλλω η Πόλις »

Ένα αφιέρωμα στους αγώνες
και τις θυσίες του έθνους για λευτεριά και
ανεξαρτησία , πλαισιωμένο με μουσική ,
χορούς , τραγούδια , αφηγήσεις ,
απαγγελίες και θεατρικά αποσπάσματα .

Συμμετέχουν :

Οι επίλεκτες χορευτικές μας ομάδες :
«Τραντέλληνες» – « Πήγασος »
« Ορφέας » – «Τερψιχόρη »
Η χορωδία μας – « Ερατώ »
Το μουσικό μας σχήμα – « Οι Λαλητάδες »
Η θεατρική μας ομάδα – « Ο Θίασος »

Δύο παραστάσεις :
Σάββατο και Κυριακή 21 και 22 Μαρτίου
Στην Αίθουσα δεξιώσεων του Κοινοτικού
μας Κέντρου στο 5757 Wilderton

Ο Γ. Σεφέρης για τη Παράδοση

« Και η προσωπική μου εμπειρία μου δείχνει πως το πράγμα που με βοήθησε περισσότερο από κάθε άλλο, δεν ήταν, οι αφηρημένοι στοχασμοί ενός διανοούμενου, αλλά η πίστη και η προσήλωσή μου σε έναν κόσμο ζωντανό και περασμένων ανθρώπων, στα έργα τους, στις φωνές τους, στο ρυθμό τους, στη δροσιά τους. Αυτός ο κόσμος όλος μαζί μου έδωσε το συναίσθημα πως δεν είμαι μια αδέσποτη μονάδα, ένα άχερο στ' αλώνι. Μου έδωσε τη δύναμη να κρατηθώ ανάμεσα στους χαλασμούς, που ήταν της μοίρας μου να δω. Κι ακόμα μ' έκανε να νιώσω, όταν ξαναείδα το χώμα που με γέννησε, πως ο άνθρωπος έχει ρίζες και όταν τις κόψουν πονεί βιολογικά, όπως όταν τον ακρωτηριάσουν. Κι όλα τούτα θα μπορούσα να τα ονομάσω παράδοση »

Γ . Σεφέρης

Τα Λαογραφικά - Φεβρουάριος ή Φλεβάρης (Ο μήνας των καθαρμών)

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ - Αττικός μήνας: ΑΝΘΕΣΤΗΡΙΩΝ (μέσα Φεβρουαρίου - μέσα Μαρτίου) Ο μήνας είχε πάρει το όνομά του από τα **Ανθεστήρια** που γίνονταν προς τιμή του **Διονύσου.**

Ονομασία του μήνα Φεβρουαρίου

Οι δύο λέξεις Φεβρουάριος και Φλεβάρης δεν έχουν καμιά σχέση μεταξύ τους άσχετα αν συμπτωματικά ταιριάζουν τόσο ώστε η μια να προέρχεται από την άλλη.

Ο Φεβρουάριος παράγεται από το λατινικό ρήμα februare, που σημαίνει καθαίρω, αγνίζω, αποβάλλω τα καθάρματα. Στη διάρκειά του οι Ρωμαίοι διοργάνωναν τελετές καθαρμών και εξαγνισμών.

Το Φλεβάρης βγαίνει από τη λαϊκή Ελληνική παράδοση και έχει σχέση με τις φλέβες της γης. Ο λαός μας κατά τον Δ.Σ. Λουκάτο, παρετυμολόγησε τον μήνα και τον ονόμασε Φλεβάρη, επειδή «ανοίγει τις φλέβες του» και γεμίζει τη γη νερά και κατ' άλλους , γιατί παγώνει τις φλέβες της γης.

Στη Θράκη υπάρχει το ρήμα φλεβαρίζω= πλημμυρίζω, επειδή τα χωράφια «φλεβαρίζουν από τις βροχές .

Εορτές:

Του Αγίου Τρύφωνα (1/2). Ο άγιος Τρύφωνας θεωρείται φύλακας των αμπελιών. Στη Στενήμαχο της Ανατολικής Ρωμυλίας οι αμπελουργοί, παρουσία του ιερέως που ευλογούσε, θυσίαζαν ταύρο, για να ευχαριστήσουν τον άγιο. Μετά το φαγοπότι διοργάνωναν αγώνα πάλης. **Της Υπαπαντής (2/2).** Εορτάζεται εις ανάμνηση της συναντήσεως του Συμεών με το παιδίον Ιησού (Λουκ., 2.25). Τότε γίνονται προβλέψεις. «Ότι καιρό κάνει της Υπαπαντής, θα βαστάξει σαράντα ημέρες». **Του Αγίου Συμεών (3/2).** Ο Άγιος τιμάται από τις εγκύους, που έλεγαν παρετυμολογώντας: «για να μη γεννηθεί το παιδί σημειωμένο». **Του Αγίου Χαραλάμπους (10/2).** Στην Αγία Παρασκευή Μυτιλήνης γίνεται θυσία ταύρου.

Α' Κυριακή της Αποκριάς (15/2) «Οι μεταμφιέσεις - σύμφωνα με τον Μέγα- και οι παράδοξοι χοροί των μασκαράδων γίνονται για να ξυπνήσουν τα πνεύματα της βλαστήσεως» (Γ.Α. Μέγα, «Ελληνικαί Εορταί», σ. 109)

Καθαρά Δευτέρα (23/2) Είναι μια πανάρχαιη γιορτή που σχετίζεται κυρίως με τις φαλλικές πομπές των Κατ' Αγρούς Διονυσίων αλλά και με ορισμένες Απολλώνιες ιδέες λατρευτικού περιεχομένου, και στις μέρες μας συνηθίζεται ο εορτασμός με ομαδική έξοδο στην εξοχή.

Γιορτές στην Αρχαιότητα :

Ανθεστήρια, Χόες (11-13). Στην Αττική γιόρταζαν τα πρώτα άνθη της μυγδαλιάς με διαγωνισμούς οινοποσίας. Άνοιγαν τους πίθους με το... κρασί (πιθοίγια) και γέμιζαν τις κρασοκανάτες (χόες). Νικητής ήταν όποιος άδειαζε πρώτος τον χουν που χώραγε περισσότερο από δύο λίτρα. Άλλη γιορτή του μήνα ήταν τα **Διάσια .**

Ο Κουτσοφλέβαρος

Λαϊκές Ονομασίες του μήνα :

Ο λαός μας τον αποκάλεσε **Κουτσοφλέβαρο**, επειδή έχει 28 ημέρες και κάθε τέσσερα χρόνια 29. Κάθε τέσσερα χρόνια που έχουμε δίσεκτο έτος, ο λαός μας πιστεύει ότι είναι κακότυχο. Το δίσεκτο έτος δεν πρέπει να φυτεύουν αμπέλια οι γεωργοί ούτε να γίνονται γάμοι ούτε να χτίζονται σπίτια. Λέγεται επίσης **Φλιάρης, Ληψομήνας, Κουτσός, Κουτσούκης** ή **Μικρός** (Κύπρος). Στον **Πόντο** τον Φεβρουάριο τον ονόμαζαν συνήθως **Κούντουρος**, γιατί έχει κοντή ουρά, αφού είναι λειψός σε σχέση με τους άλλους. Επίσης σε κάποια μέρη λεγόταν **Κούτσουρος**, διότι κατά κάποιο τρόπο είναι κουτσουρεμένος. Λέγεται και **τρυγητής** γιατί στον αγροτικό βίο, ο Φλεβάρης είναι ο μήνας των αμπελιών. Τότε γίνεται το κλάδεμα, το καθάρισμα και το τσάπισμα των αμπελιών. Τότε βάζουν και καταβολάδες, δηλαδή φυτεύουν αμπέλια **(εκτός και αν είναι δίσεχτος ο χρόνος).** Για αυτό του το περιεχόμενο ο Φλεβάρης λέγεται όπου είναι ανεπτυγμένη η αμπελουργία και **Κλαδευτής.** Για τον άστατο καιρό, ο Φλεβάρης λέγεται επίσης και **Μεθυσμένος**, γιατί δεν ξέρει τι κάνει.

Η μονοήμερη κλωστή – Έθιμο (Βάρος Λήμνου)

Γύρω στα 1916, μια ξαφνική αρρώστια έπληξε το Βάρος. Την αποκάλεσαν πανούκλα και θέριζε πραγματικά. Μέσα στο γενικό χαμό, μια γυναίκα του χωριού είδε στον ύπνο της τον Άγιο Χαράλαμπο, που τη συμβούλεψε να γνέσουν, σε μία μόνο μέρα, κλωστή, από τα βαμβάκια που καλλιεργούσαν, να την ενώσουν τρίκλωνη και να ζώσουν μ' αυτή το χωριό. Πράγματι, την άλλη μέρα, όλες οι γυναίκες του χωριού έκαναν αυτό, που τους είπε ο Άγιος και το χωριό σώθηκε από την επιδημία. Από τότε, κάθε χρόνο, στη διάρκεια της Σαρακοστής, οι γυναίκες μαζεύονται σ' ένα μεγάλο χώρο και γνέθουν την κλωστή, την κάνουν τριπλή και φτιάχνουν 13 μεγάλα κουβάρια. Από την εκκλησία, ξεκινάει η πομπή, με επικεφαλής τον παπά του χωριού και μια γυναίκα, που κουβαλάει τα κουβάρια με τη μονοήμερη κλωστή. Στο παρεκκλήσι του Αγίου Χαράλαμπου γίνεται η πρώτη στάση για δέηση και ξεκινάει το ζώσιμο του χωριού .

Έθιμα και γιορτές το μήνα Φεβρουάριο :

Η Κυρά Σαρακοστή : Την πρώτη μέρα μετά το τέλος της Αποκριάς ονομάζουμε Καθαρά Δευτέρα , γιατί από εκείνη την ημέρα σταματά η κατανάλωση κάθε αρτύσιμου φαγητού και αρχίζει η "κάθαρση" σωματικά και ψυχικά , με την νηστεία των 40 ημερών που ονομάζουμε Σαρακοστή . Ένα έθιμο που έχει σχεδόν χαθεί είναι αυτό της ***Κυρά Σαρακοστής***. Την χρησιμοποιούσαν σαν ένα ιδιόμορφο ημερολόγιο για να μετράν τις βδομάδες της νηστείας (Σαρακοστής). Η κυρά Σαρακοστή στις περισσότερες περιοχές ήταν μια χάρτινη ζωγραφιά. Απεικόνιζε μια γυναίκα με σταυρωμένα χέρια, λόγω προσευχής, χωρίς στόμα, λόγω νηστείας, και με εφτά πόδια που αναπαριστούσαν τις επτά εβδομάδες της Μεγάλης Σαρακοστής. Κάθε Σάββατο έκοβαν ένα πόδι και έτσι ήξεραν πόσες βδομάδες νηστείας απέμεναν μέχρι το Πάσχα. Το Μεγάλο Σάββατο, έκοβαν και το τελευταίο πόδι . Αυτό το κομμάτι χαρτί το δίπλωναν καλά και το έκρυβαν σε ένα ξερό σύκο. Τοποθετούσαν το σύκο αυτό μαζί με άλλα, και σε όποιον το έβρισκε θεωρούνταν ότι του έφερνε γούρι. Σε άλλα μέρη της Ελλάδας η Κυρά Σαρακοστή δεν ήταν φτιαγμένη από χαρτί, αλλά από **ζυμάρι.** Το ζυμάρι φτιαχνόταν με αλεύρι, αλάτι και νερό. Η διαδικασία ήταν κι εδώ η ίδια όπως και με την χάρτινη. Μια παραλλαγή του εθίμου της Κυράς Σαρακοστής είναι φτιαγμένη από **πανί** και γεμισμένη με **πούπουλα.** Η Κυρά Σαρακοστή που έφτιαχναν στον **Πόντο** ήταν διαφορετική. Εκεί κρέμαγαν από το ταβάνι μια πατάτα ή ένα κρεμμύδι που πάνω του είχαν καρφωμένα εφτά φτερά κότας. Κι εδώ κάθε βδομάδα αφαιρούσαν ένα φτερό κι έτσι μέτραγαν το χρόνο μέχρι την Ανάσταση. Αυτό το «ημερολόγιο» το ονόμαζαν **Κουκουρά.** Στη Σινώπη , κατά το διάστημα της Μ. Σαρακοστής , συνήθιζαν να μοιράζουν για ψυχικό στους γείτονες και τα παιδιά ένα ειδικό φαγητό , το **ξινοφάι :** ρεβίθια , φασόλια , κάστανα , σταφίδες , τα έβραζαν καλά με πλιγούρι η κουρκούτι (χυλό η αλεύρι) ζάχαρη και πετιμέζι μελωμένο. Ύστερα τα τσιγάριζαν με κρεμμύδι και λάδι .
Και στις δυο περιπτώσεις δεν μπορεί παρά να θυμηθούμε την πανσπερμία των αρχαίων .

ΑΠΟΚΡΙΕΣ ΜΕΤΑΜΦΙΕΣΕΙΣ- ΔΡΩΜΕΝΑ

Εκτός από τα συμπόσια, τις διασκεδάσεις, την θύμηση των νεκρών, κύριο χαρακτηριστικό των Απόκρεω είναι οι μεταμφιέσεις, οι **προσωπιδοφορίες**, οι **«μουτσούνες»,** σπάνια με μάσκα, περισσότερο με μακιγιάζ, και μουντζούρα από τον πάτο του **«λεβετιού»** καζανιού. Αυτά συνδυάζονται με αθυροστομίες, με θεατρικούς διαλόγους και τη παρουσίαση διαφόρων δρώμενων. Αναβίωναν προλήψεις και δεισιδαιμονίες, ακουγόταν άσεμνα τραγούδια και γινόταν εικονικές δίκες. Οι Χριστιανοί αντάλλαζαν επισκέψεις, έβρισκαν την ευκαιρία της επικοινωνίας , και διασκέδαζαν. Μεταμφιεζόταν σε **«μπούλες»** οι άντρες ντυνόταν γυναίκες και οι γυναίκες άντρες, έφτιαχναν τις συντροφιές τους και γύριζαν σ' όλο το χωριό από σπίτι σε σπίτι. Αναπαρίσταναν ότι μπορεί να φανταστεί κανείς, **γιατρούς με τα γιατροσόφια** τους, **γέρους και γριές**, με μπαστούνια και κουδούνια, **αρκουδιάρηδες** με κρεμασμένες κουδούνες στη μέση του, για α γίνεται θόρυβος κ.ά. Τους δεχόταν, τους κερνούσαν, αντάλλαζαν αστεία και προσπαθούσαν με εύθυμο τρόπο να τους κάνουν να φανερώσουν το πρόσωπό τους, την ταυτότητά Από νωρίς τα βράδια μαζευόταν στις γειτονιές, στα ξέφωτα, στις πλατείες, όπου άναβαν φωτιές. Εκεί **«μπούλες»** και μη, μικροί και μεγάλοι, χοροπηδώντας γύρω στις φωτιές, τραγουδούσαν εύθυμα έλεγαν πιπεράτα αστεία, αναπαρίσταναν φάσεις γενετήσιες (έγκυες γυναίκες κ.τ.λ) . Τα παιδιά έπρεπε να κοιμηθούν νωρίς διότι τους χάλαγαν κατά κάποιο τρόπο το γλέντι.

Ο Άγιος Κασσιανός γιορτή στο μήνα Φεβρουάριο

Κάθε τέσσερα χρόνια που το έτος είναι δίσεκτο, την τελευταία ημέρα του Φεβρουαρίου, δηλαδή στις 29 του μήνα, γιορτάζει ο Άγιος Κασσιανός. Η περίεργη αυτή γιορτή, έδωσε αφορμή για διάφορες λαϊκές ερμηνείες και περιπαίγματα. Στη Μυτιλήνη, τη γιορτή του Αγίου Κασσιανού τη θεωρούν ως γιορτή των τεμπέληδων! Λένε μάλιστα: « του Κασσιανού γιορτάζουν οι οκνοί (οι τεμπέληδες)». Η παράδοση από την Μυτιλήνη που εξηγεί τις παραπάνω εκφράσεις είναι οι εξής:
Μια μέρα που ο Χριστός γύριζε με τους Αποστόλους, έκατσε σε ένα μέρος να ξεκουραστεί. Πάνε τότε όλοι οι Άγιοι κοντά, για να του γυρέψουν δουλειά. Πάει ο Ά-Νικόλας και του λέει:
- Χριστέ μου για πες μου, τι να κάνω;
Λέει τότε ο Χριστός: - Πήγαινε να δεις ποια καράβια και καΐκια βολοδέρνουν και απέ να τα σώζεις.
Πάει ο Ά - Τρύφωνας και του λέει:
- Εγώ τι θέλεις να κάνω;
- Αμ' το κλαδευτήρι το 'χεις στη μέση σου και κρέμεται, τι ρωτάς λοιπόν; Πήγαινε στα χωράφια και στα αμπέλια και κάνε τη δουλειά σου. Διώξε τις αρρώστιες απ' τα δέντρα κι όλα τα κακά! Ένας ,ένας πήγαν όλοι οι Άγιοι στο Χριστό και ανέλαβαν τη δουλειά τους. Πίσω, πίσω πήγε και ο Άγιος Κασσιανός και λέει:
- Εγώ Χριστέ μου, τι να κάνω;
Γέλασε τότε ο Χριστός, δε βάσταξε και του 'πε:
- Αμ' εσύ είσαι που είσαι οκνός! Φύλαγε λοιπόν το Φλεβάρη! Κι άμα δεις και τραβάει είκοσι εννιά, έμπα μέσα στο είκοσι εννιά και κάνε τη δουλειά σου. Πάλι, σα δεν έχει είκοσι εννιά κάτσε απ' όξω.

ΜΠΟΥΛΕΣ & ΓΕΝΙΤΣΑΡΟΙ (Νάουσα):

Ένα έθιμο με βαθιές ρίζες, που στο πέρασμα της μακραίωνης ιστορίας του ενσωμάτωσε στοιχεία της τοπικής παράδοσης και των ηρωικών αγώνων. Πρώτη μαρτυρία για το δρώμενο έχουμε το 1706, αντί μνημόσυνου για το παιδομάζωμα της προηγούμενης χρονιάς.

Την μεγαλύτερη ακμή του γνώρισε στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ου αιώνα και φθάνει αναλλοίωτο μέχρι τις μέρες μας. Οι άνδρες συνηθίζουν να μεταμφιέζονται σε **Γενίτσαρους** και **Μπούλες.** Μπούλες ντύνονται οι λεπτοκαμωμένοι, ενώ Γενίτσαροι οι γεροδεμένοι. Η Μπούλα φορεί την τοπική γυναικεία νυφική φορεσιά και στολίζει το κεφάλι της με λευκό πέπλο, χρωματιστές κορδέλες και πολλά χάρτινα λουλούδια. Ο Γενίτσαρος φορεί φουστανέλα, τσαρούχια, μάλλινες μακριές κάλτσες και γιλέκο. Στολίζει το στήθος και την πλάτη του με πολλά νομίσματα και τη φουστανέλα του με πολλές αλυσίδες. Όταν περπατά, κουνάει το σώμα του και χοροπηδάει, για να κουδουνίζουν όσα φορεί. Στο κεφάλι, στη μέση και στο χέρι του δένει από ένα μαντίλι, ενώ στο λαιμό κρεμά σταυρό και αλυσίδα με φυλακτό.

Η Μπούλα κι ο Γενίτσαρος φορούν στο πρόσωπο κέρινες μάσκες .

Μαζεύονται παρέες-παρέες και κατεβαίνουν στην πλατεία της πόλης χορεύοντας..

Οι κάτοικοι της Νάουσας λένε, ότι στα χρόνια της τουρκοκρατίας, οι αρματολοί έβρισκαν στις Απόκριες την ευκαιρία να έλθουν στην πόλη μασκαρεμένοι και να γλεντήσουν με τους συγγενείς και τους φίλους τους, χωρίς να φοβούνται ότι θα τους αναγνωρίσουν οι Τούρκοι.

Ο Εσωτερικός Συμβολισμός του Χορού στην Αρχαία Ελλάδα

Ο Χορός είναι τελετή, είναι συμμετοχή και όχι θέαμα. Είναι δεμένος στενά με τη θρησκεία με τη γιορτή, τη δουλειά, με τον έρωτα, με τον θάνατο.

Οι άνθρωποι χόρεψαν τον πόλεμο, την ειρήνη, το γάμο, το θερισμό, τη σπορά, χόρεψαν τη φύση. Ο χορός έχει μια δύναμη που υπερβαίνει το νόημα των λέξεων. Χάρη στο ρυθμό και την ιδιορρυθμία του αποτελεί ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της ύπαρξής μας, διότι προτού θεωρηθεί τέχνη είχε προορισμό πολύ πιο ζωτικό και αναγκαίο. Στις πρώτες εκδηλώσεις του στους πρωτόγονους λαούς ο άνθρωπος απευθυνόταν στον χορό για να αυξήσει τις δυνάμεις του, με το χορό προσπαθούσε να αντιδράσει σε ότι του ήταν αδύνατο να πολεμήσει με τις δικές του δυνατότητες, στο χορό εύρισκε διέξοδο στις φυσικές ή στις πνευματικές αδυναμίες του. Με αυτόν τον τρόπο προσπαθούσαν αλλά και επιθυμούσαν επίσης, να ευχαριστήσουν να εξευμενίσουν ή και να προδιαθέσουν οι άνθρωποι τους θεούς τους. Στην αρχαία Ελλάδα ο χορός κατείχε πρωταρχική θέση και γνώρισε μεγάλο σεβασμό. Πίστευαν οι αρχαίοι ότι τα άστρα και οι πλανήτες του ουρανού εκτελούσαν κάποιου είδους κοσμικό χορό. Οι αρχαίοι Έλληνες δεν αντιλαμβάνονταν το χορό σαν ξεχωριστή υπόσταση. Αντί γι' αυτό ήταν στενά συνδεδεμένος με άλλα είδη εμπειριών. Έτσι η λέξη **«ορχείσθαι»** που μεταφράζεται **«χορεύω»** είναι ρυθμικές κινήσεις από τα μέρη ή και ολόκληρου του σώματος.. Επίσης η λέξη **«Μουσική» η τέχνη των Μουσών** περιλάμβανε **τη μουσική, την ποίηση και τον χορό που για τους Έλληνες εκείνης της εποχής ήταν όλα μέρος του ίδιου πράγματος.** Οι πηγές για τον αρχαίο ελληνικό χορό είναι πολλές. Ξέχωρα από τις φιλολογικές πηγές, είναι τα λόγια από τα τραγούδια που γράφτηκαν για χορό, στίχοι ποίησης όπως π.χ τα **Ομηρικά έπη**, τα γραπτά των φιλοσόφων και μορφές γραπτού λόγου από ιστορικούς διαφόρων χρονικών περιόδων. Οι αρχαιολογικές πηγές μας δίνουν πληθώρα πληροφοριών όπου περιλαμβάνουν αγάλματα, ανάγλυφα, ξυλόγλυπτα, τοιχογραφίες, πήλινα αγγεία, που όλα μας δίνουν πραγματικές απεικονίσεις του χορού. Αυτές οι πηγές επίσης μας αναφέρουν ότι από τις πιο συνηθισμένες **χρήσεις του χορού στην ζωή των αρχαίων Ελλήνων ήταν στην εκπαίδευση**. Οι επιφανέστεροι Έλληνες φιλόσοφοι ενίσχυσαν σθεναρά αυτή την τέχνη, ως μία ιδανική ολοκλήρωση του σώματος και του πνεύματος. Ο **Αριστοτέλης** όρισε την εκπαίδευση **σαν ένα μείγμα μουσικής και γυμναστικής**, ενώ ο **Σωκράτης** υποστήριζε ότι πρέπει να διδάσκεται ευρύτερα, λέγοντας ότι εκείνοι που τιμούν τους θεούς με το χορό είναι και οι καλύτεροι στον πόλεμο. **Ο Πλάτωνας** στην πραγματεία των **«Νόμων»** γράφει , **«το να τραγουδάει και να χορεύει κανείς ωραία σημαίνει ότι έχει καλή παιδεία»** αφιερώνοντας παράλληλα ένα μεγάλο μέρος της προσοχής του στη σημασία του χορού για την εκπαίδευση , δίνοντας έμφαση στο γεγονός ότι υπάρχουν δύο είδη χορού και μουσικής: **το ευγενικό που έχει σχέση με το ωραίο και το έντιμο** και **το μη ευγενικό, αυτό που μιμείται το άθλιο ή άσχημο** .

Επίσης αναφέρει ότι «ο χορός προέκυψε από τη φυσική επιθυμία των νεαρών πλασμάτων να κινήσουν τα σώματά τους **για να εκφράσουν διάφορα συναισθήματα και ειδικά τη χαρά.** Και συνεχίζει λέγοντας ότι θα έπρεπε όλα τα παιδιά, αγόρια και κορίτσια να είναι όμοια εκπαιδευμένα με ανώτερη μουσική και χορό **και ότι η αίσθηση της αρμονίας και του ρυθμού που πράγματι συνθέτουν χορούς από τις φυσικές και ενστικτώδεις κινήσεις** είναι χάρισμα **των θεών και των Μουσών**. Η μουσική και ο χορός θα έπρεπε να είναι αφιερωμένα στους θεούς εφόσον οι ίδιοι **οι θεοί χορεύουν και «δημιουργούν» χορούς . Οι ανώτεροι χοροί θα πρέπει να επιδρούν πάνω στο μαθητή, όχι μόνο στην υγεία, στη χάρη και την ομορφιά του σώματος, αλλά και στην καλοσύνη της ψυχής και την ισορροπία του πνεύματος .** Συνεχίζετε .....

ΧΟΡΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Πήλινο ειδώλιο παποσειληνού που χορεύει παίζοντας κρόταλα : 3ος αι. π.χ. Μουσείο του Λούβρου .

Πήλινο ειδώλιο κοριτσιού που χορεύει: Μέσα 5ου αι. π.χ. Μουσείο Ερμιτάζ

Άβδηρα : Πήλινα ειδώλια χορευτριών . Αρχές 3ου αι. π.χ.

Χορός

Οι Μούσες : Βερολίνο

Η εκδήλωση των παιδικών μας χορευτικών ομάδων (17 Γενάρη 2009)

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε στις **17 Γενάρη** στη κατάμεστη αίθουσα του κοινοτικού μας κέντρου η εκδήλωση **των παιδικών μας χορευτικών ομάδων** . Μέσα σ' ένα ζεστό οικογενειακό περιβάλλον τα παιδιά μας παρουσίασαν την δουλειά τους με τους ήχους των **«Λαλητάδων »** (της ομάδας παραδοσιακής μουσικής του εργαστηρίου μας) , που κατέπληξε τους παρευρισκόμενους στην πρώτη της εμφάνιση στην πόλη μας . **Θερμά συγχαρητήρια** στους διοργανωτές και σε όλους όσους συνέβαλαν στην τεράστια επιτυχία της εκδήλωσης .